

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Wstęp	XV
Nota edytorska	XXIII

Dokumenty

ROZDZIAŁ 1

DZIENNIK HERSZA WASSERA

Dok. 1. 1.12.1940–10.07.1942, Warszawa-getto. Hersz Wasser, טאָג-נאַטיצן געשריבן דורך "ה. וואַסער" [„Zapiski dzienne spisane przez H. Wassera”]. Życie codzienne w getcie warszawskim i relacje dotyczące losu społeczności żydowskich w innych miejscowościach.....	2
--	---

ROZDZIAŁ 2

GETTO WARSZAWSKIE – ŻYCIE CODZIENNE I ADMINISTRACJA

Dok. 2. 1940–1941, Warszawa-getto. Pocztówki do znajomych i rodziny w Stanach Zjednoczonych i Francji informujące o życiu codziennym w getcie warszawskim.....	60
Dok. 3. 15.07.1942, Warszawa-getto. Dokumenty osobiste	63
Dok. 4. Po 1.05.1942, Warszawa-getto. N.N., Opracowanie pt. „O więzieniu żydowskim na Gęsiej”. Opis warunków panujących w więzieniu i propozycje wprowadzenia zmian w celu poprawy sytuacji więźniów	63
Dok. 5. 6.06.1941, Warszawa-getto. H[erman] Kalnicki, Zaproszenie dla Emanuela Ringelbluma na przegląd terenów zagospodarowanych przez „Toporol” 9.06.1941	66
Dok. 6. B.d. Warszawa-getto, N.N., Informacje o osobach korzystających z pomocy społecznej w getcie warszawskim.....	67

VI Spis treści

Dok. 7.	11.11.1941, Warszawa-getto. Adam Czerniaków, List do Komisji Koordynacyjnej w Paryżu w odpowiedzi na prośbę o podanie informacji o losie osób znajdujących się poza terenem getta warszawskiego	70
Dok. 8.	23.12.1941, Warszawa-getto. H[enryk] Rozen, Pismo do Prezesa Rady Żydowskiej w Warszawie Adama Czerniakowa, informujące o odrzuceniu propozycji objęcia stanowiska przewodniczącego Wydziału Finansowo-Budżetowego Rady Żydowskiej	71
Dok. 9.	20.06–20.07.1942, Warszawa-getto. N.N., Notatki na temat sytuacji w getcie warszawskim.....	78

ROZDZIAŁ 3

GETTO WARSZAWSKIE – POMOC DLA UCHODźCÓW

Dok. 10.	Po 12.1941, Warszawa-getto. N.N., Sprawozdanie z miasteczka uchodźców „Dzika i Niska” w miesiącu grudniu 1941 r.....	86
Dok. 11.	Po 01.1942, Warszawa-getto. N.N., Wykaz imienny zmarłych z punktów dla uchodźców Dzika 3, 9, 19 i Stawki 19 w styczniu 1942 r.	88

ROZDZIAŁ 4

GETTO WARSZAWSKIE – DZIECI

Dok. 12.	1.03.1942, Warszawa-getto. N.N., Relacja pt. „Za parawanem. (Nasi młodociani żebracy)”. Relacja z wizyt w mieszkaniach rodzin dzieci i młodzieży żebrzących na ulicach getta.....	104
Dok. 13.	B.d. [po 09.1941], N.N., Memoriał do Prezesa Rady Starszych przy Gminie Żydowskiej w Warszawie w sprawie szkolnictwa w getcie warszawskim	106
Dok. 14.	10.1941–04.1942, Warszawa-getto. Zbiór dokumentów CENTOSU.....	109

ROZDZIAŁ 5

GETTO WARSZAWSKIE – OCHRONA ZDROWIA

Dok. 15.	9.03.1941, Warszawa-getto. Wydział Zdrowia Rady Żydowskiej w Warszawie, Instrukcja sanitarna dla administratorów domów dzielnicy żydowskiej.....	206
Dok. 16.	03.1941, Warszawa-getto. Wydział Zdrowia Rady Żydowskiej w Warszawie, Instrukcja dla administratorów w sprawie sprzątnania, mycia i dezynfekcji domów	207
Dok. 17.	Po 26.02.1941, Warszawa-getto. Komisarz do spraw walki z epidemią, Instrukcja dla lekarzy na temat warunków, w jakich przebywać powinien chory na tyfus plamisty, któremu zezwolono na pozostanie w swoim mieszkaniu	208
Dok. 18.	29.01.1942, Warszawa-getto. Wydział Zdrowia Rady Żydowskiej w Warszawie, Informacje na temat zakresu obowiązków lekarzy i Wydziału Zdrowia w walce z chorobami zakaźnymi.....	210

Dok. 19. Po 12.03.[1941?], Warszawa-getto. [Józef Stein], Raport pt. „Obecna sytuacja szpitala »Czyste«”	212
Dok. 20. B.d., Warszawa-getto. Firma „Vitalis”, Reklama środka przeciw wszom	215

ROZDZIAŁ 6

GETTO WARSZAWSKIE – GOSPODARKA I ZAOPATRZENIE

Dok. 21. B.d., Warszawa-getto. N.N., Fragment opracowania na temat działalności Zakładu Zaopatrywania w getcie warszawskim	218
Dok. 22. 21.06.1941, Warszawa-getto. Zakład Zaopatrywania przy Radzie Żydowskiej w Warszawie, Obwieszczenie w sprawie rozdziału sacharyny na karty aprowizacyjne	219
Dok. 23. B.d., Warszawa-getto. Zakład Zaopatrywania przy Radzie Żydowskiej w Warszawie, Karta żywnościowa ziemniaczano-warzywna	220
Dok. 24. 15.09.1941, Warszawa-getto. Zakład Zaopatrywania Dzielnicy Żydowskiej, Instrukcja dla przewodniczących komitetów domowych w sprawie gromadzenia zapasów zimowych	220
Dok. 25. 12.01.1942, Warszawa-getto. Zakład Zaopatrywania Dzielnicy Żydowskiej w Warszawie, Instrukcja dla piekarni kontyngentowych	227
Dok. 26. B.d., Warszawa-getto. W. Braun, List do kierownictwa S.P.S. [Samopomocy Społecznej?] w sprawie podziału talonów aprowizacyjnych	229
Dok. 27. 04.1942, Warszawa-getto. Budżet aprowizacyjny na miesiąc kwiecień	230
Dok. 28. 04.1942, Warszawa-getto. Budżet aprowizacyjny na miesiąc kwiecień	232
Dok. 29. 05.1942, Warszawa-getto. Budżet aprowizacyjny na maj 1942 w przeliczeniu na mąkę	234
Dok. 30. B.d., Warszawa-getto. Wykaz punktów, od których przewidziana jest odpłatność za produkty	235
Dok. 31. B.d., Warszawa-getto. Wykaz instytucji, od których przewidziana jest odpłatność za produkty	237
Dok. 32. B.d., Warszawa-getto. Przydziały punktów rozdzielczych	238
Dok. 33. 07.1942, Warszawa-getto. H[enryk] Rozen, Opracowanie pt. „Zagadnienie pracy w Dzielnicy Żydowskiej”	240

ROZDZIAŁ 7

GETTO WARSZAWSKIE – UTWORY LITERACKIE

Dok. 34. 9.02.1941, Warszawa-getto. Towarzystwo Ochrony Zdrowia, Zaproszenie dla Emanuela Ringelbluma na występ artystów żydowskich 15.02.1941	252
Dok. 35. 02.1941, Warszawa-getto. N.N., Scenka pt. "הינטער דער טיר (סצענקע)" [„Pod drzwiami. Scenka”]. Rozmowy toczące się w kolejce stojącej przed wejściem do żydowskiej instytucji pomocy w Warszawie	254

VIII Spis treści

Dok. 36. 9.01.1942, Warszawa-getto. Jehuda Feld. Opowiadanie pt. "אָזוי ווי דאָס געמיט – אָזוי ווי דאָס געשלעיער" [„Jaki nastrój, taki strój”]. Losy młodej dziewczyny w getcie warszawskim.....	257
--	-----

ROZDZIAŁ 8

RELACJE SPOZA WARSZAWY

Dok. 37. 17.03.1942, Warszawa-getto. Sz. Szajnkind, Relacja pt. "אָ דעזערטער" [„Dezertor”]. Opis doświadczeń Żyda-żołnierza Wojska Polskiego we wrześniu 1939 r.....	282
Dok. 38. B.d., Warszawa-getto. [Hersz Wasser?], Notatki na temat położenia ludności żydowskiej w Płocku, Włocławku, Grudziądzu, Lublinie, Krakowie, Warszawie i poza Polską.....	287
Dok. 39. Po 10.01.1942, Warszawa-getto. N.N., Informacje o założeniu getta w Garbatce koło Radomia.....	301
Dok. 40. Po 08.1942, N.N., Relacja z likwidacji getta w Gorlicach w sierpniu 1942 r.....	302
Dok. 41. B.d., Łódź-getto. Żydowska Służba Porządkowa, Druk zaświadczenia nałożenia kary w wysokości 2 marek.....	303
Dok. 42. 8.04.1942, Lublin-getto. N.N., List do getta warszawskiego relacjonujący akcją wysiedleńczą w getcie lubelskim w marcu 1942 r.	304
Dok. 43. Po 14.10.1941, Warszawa-getto. N.N., Relacja pt. "סלֶאָנים" [„Słonim”]. Opis sytuacji ludności żydowskiej w Słonimiu pod okupacją niemiecką. Egzekucje w październiku 1941 r.	306

ROZDZIAŁ 9

OBOZY PRACY

Dok. 44. Po 18.04.1941, N.N., Relacja pt. „Dzień i noc w »Collegium«”. Relacja mieszkańca getta warszawskiego dotycząca warunków, w jakich oczekuje się na wyjazd do obozu pracy.....	312
Dok. 45. 26.03.1942, Warszawa-getto. N.N., Relacja z pobytu w obozie pracy Wilga-Kasyno wiosną 1941 r.	318
Dok. 46. 01.1942, Warszawa-getto. N.N., Informacje o warunkach panujących w obozie pracy w Pustkowie koło Dębicy.....	332
Dok. 47. Po 22.10.1941, Warszawa-getto. Sprawozdanie z wyjazdu inspekcyjnego przedstawicieli Rady Żydowskiej w Warszawie do obozu pracy Pustków k. Dębicy w dniach od 14 do 22 października 1941 r.....	336

ROZDZIAŁ 10

MATERIAŁY HERSZA I BLUMY WASSERÓW Z DRUGIEJ CZĘŚCI PODZIEMNEGO ARCHIWUM GETTA WARSZAWSKIEGO

Dok. 48. 05–12.1940, Warszawa. Batalion Pracy przy Radzie Żydowskiej w Warszawie, Dokumenty Hersza Wassera związane z pracą przymusową	346
--	-----

Dok. 49. 1940/1941, Warszawa-getto. Zakład Zaopatrywania przy Radzie Żydowskiej w Warszawie, „Karta ziemniaczana na rok 1941 nr 180703” wystawiona dla Blumy Wasser (ul. Muranowska 6).....	346
Dok. 50. 31.12.[1941], Warszawa-getto. Rada Żydowska w Warszawie, Pokwitowanie nr 31536 dostarczenia przez Blumę Wasser kołnierza i mufki futrzanej w związku z zarządzeniem z 25.12.1941 r. o obowiązku oddania przez Żydów futer i wyrobów futrzarskich.....	347
Dok. 51. 1.10.1940, Warszawa. Żydowska Samopomoc Społeczna, Dokumenty związane z zatrudnieniem Hersza Wassera.....	348
Dok. 52. 15.07.1942, Dubienka. Genia Elbirt (Dubienka, u Segąła), List do Blumki i Heńka Wasserów. Informacje o rodzinie i znajomych.....	350
Dok. 53. 1942, Hersz Wasser – korespondencja.....	351
Słownik skrótów i terminów częściej występujących w tekście.....	352
Bibliografia.....	360
Summary.....	364
Indeks osób.....	366
Indeks geograficzny.....	381
Wykaz sygnatur.....	386